

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики
і грінченкознавства
Кафедра української мови

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов
« 31 » січня 2024 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
(СОЦІАЛЬНО-ВОЛОНТЕРСЬКА)

для студентів

спеціальності: 035 Філологія
рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
спеціалізації: 035.01 «Українська мова та література»
освітньої програми: 035.01.01 «Українська мова та література»

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307985 Програма № <u>3126/24</u> Начальник відділу моніторингу якості освіти 31 січня 2024 р.

Київ — 2024

Розробник:

Саврасова-В'юн Тетяна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Викладачі:

Вірченко Тетяна Ігорівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Русаченко Наталя Павлівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови

Саврасова-В'юн Тетяна Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол від 17 січня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри (Михайло ВІНТОНІВ)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 035.01.01 «Українська мова та література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 31.01.2024 р.

Гарант освітньої програми (Тетяна ВИДАЙЧУК)

Робочу програму перевірено 01.02.2024 р.

Заступник декана (Світлана ГОРОБЕЦЬ)

Пролонговано:

на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «__» 20___ р.,
протокол № _____

на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «__» 20___ р.,
протокол № _____

на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «__» 20___ р.,
протокол № _____

на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «__» 20___ р.,
протокол № _____

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Характеристика за формами навчання	
	денна	заочна
Вид практики	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	1,5/45	
Курс	2	
Семестр	4	
Кількість змістових модулів із розподілом	1	1
Обсяг кредитів	1,5	1,5
Обсяг годин	45	45
Форма семестрового контролю	залік	

2. БАЗИ ПРАКТИКИ

№	Район	Заклад	Спеціальність практикантів (скорочено)
1	Печерський р-н, м.Київ, вул. Кіквідзе, 4-А	Міжнародний благодійний фонд «Мистецька скарбниця»	«Філологія. Українська мова і література»
2	https://womenbattalion.com.ua/	Громадська організація «Український Жіночий Батальйон»	«Філологія. Українська мова і література»
3	http://poruch.com.ua/	Громадська організація «Поруч»	«Філологія. Українська мова і література»
4	за місцем роботи	Благодійна організація на вибір студента за листами-клопотання	«Філологія. Українська мова і література»

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета: забезпечити фундаментальну практичну підготовку кваліфікованих кадрів для виконання професійних завдань соціально-волонтерського характеру; підготувати випускників до самостійної соціально-волонтерської, просвітницької, організаторської та популяризаторської діяльності.

Завдання:

Сприяти формуванню програмних загальних і фахових компетенцій, визначених відповідними освітніми програмами, зокрема: загальні компетентності (ЗК-3, ЗК-4, ЗК-5, ЗК-6, ЗК-7, ЗК-8, ЗК-10), фахові компетентності (ФК-2, ФК-3, ФК-4, ФК-6, ФК-12, ФК-15, ФК-18, ФК-19):

ЗК-3: здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК-4: здатність бути критичним і самокритичним;

ЗК-5: здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;

ЗК-6: здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК-7: уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК-8: здатність працювати в команді та автономно;

ЗК-10: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ФК-2: здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;

ФК-3: здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється);

ФК-4: здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію;

ФК-6: здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову (и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанровостильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;

ФК-12: здатність до організації ділової комунікації;

ФК-15: інтеракційна компетентність передбачає: уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативностилістичної доцільності та мовної правильності;

ФК-18: методична і психолого-педагогічна компетенція: знання закономірностей розвитку особистості, формування психічних процесів пам'яті, мислення, уяви, почуттів і психічних основ вивчення мови;

ФК-19: лінгво-прикладна компетенція передбачає: володіння лінгводидактичними уміннями, методичними прийомами та організаційними технологіями, необхідними для ефективної роботи в

освітніх закладах.

4. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Після проходження соціально-волонтерської практики студент має такі результати:

ПРН-5: співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо;

ПРН-9: характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов (и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію;

ПРН-12: аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;

ПРН-13: аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації);

ПРН-14: використовувати мову(и), що вивчається (ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя;

ПРН-17: збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання;

ПРН-18: мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах;

ПРН-21: застосовувати теорії й володіти практичними навичками проектування, конструювання, моделювання освітнього процесу, складати різні види планів для організації процесу навчання українською мовою, враховувати психолого-педагогічні основи навчального процесу в школі та специфіку професійної викладацької діяльності.

5. СТРУКТУРА ПРАКТИКИ

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин за видами роботи
<i>Етап 1. Організаційний</i>	
1. Закріплення студентів за базами для проходження практики. 2. Участь у роботі настановчої конференції. 3. Закріплення практикантів за керівниками.	2
<i>Разом</i>	2
<i>Етап 2. Основний</i>	
1. Вивчення вимог програми до змісту практики, отримання методичних рекомендацій та завдань.	2
2. Складання індивідуального плану проходження практики.	2
3. Ознайомлення з організаційною структурою, змістом та напрямками роботи установи, організації, що є базою практики.	6
4. Вивчення нормативно-правової бази діяльності установи, організації, що є базою практики.	4
5. Розробка власного соціально-волонтерського проєкту та реалізація одного із заходів проєкту	20
<i>Разом</i>	34
<i>Етап 3. Підсумковий</i>	
1. Оформлення звітної документації з практики, презентації результатів практики, фотоматеріалів.	4
2. Підготовка презентаційних матеріалів у соціальних мережах.	3
2. Звітна конференція в університеті.	2
<i>Разом</i>	9
<i>Усього</i>	45

6. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

6.1. Особливості організації та проведення практики.

Виробнича (соціально-волонтерська) практика відбувається у змішаному форматі із урахуванням умов воєнного стану.

Упродовж практики на *організаційному етапі* (онлайн) студенти здійснюють таку діяльність:

- беруть участь у настановній конференції.

На *основному етапі* практики студенти здійснюють таку діяльність:

- вивчають вимоги програми до змісту виробничої практики (соціально-волонтерської) (онлайн);
- знайомляться з методичними рекомендаціями до проходження практики(онлайн);
- складають індивідуальний план проходження практики(онлайн);
- розробляють соціально-волонтерський проєкт та реалізують один із заходів проєкту (офлайн).

1. *Вивчення змісту та організації роботи бази практики:*

(1 день практики)

- визначення керівників від бази практики для проходження практики;
- знайомство студентів-практикантів з базою практики – рівень, мета і завдання установи, специфіка політики установи, організація діяльності, основні напрямки роботи, історія, партнери тощо).

(2 день практики)

- вивчення нормативно-правової документації, що регламентує діяльність бази практики;
- складання індивідуального плану соціально-волонтерської практики.

2. *Проведення соціально-волонтерської роботи:*

(3 день практики)

- розробка власного соціально-волонтерського проєкту та етапів його реалізації;
- розробка сценарного плану реалізації одного із заходів соціально-волонтерського проєкту.

(4 день практики)

- реалізація одного із заходів соціально-волонтерського проєкту;
- самоаналіз реалізації одного заходу власного соціально-волонтерського проєкту (із фіксацією у щоденнику);

3. *Підбиття підсумків практики*

(5 день практики)

- оформлення звітної документації із практики;
- підготовка, розміщення презентаційних матеріалів у соціальних мережах;
- відображення проведеної роботи у щоденнику практики;
- звітна конференція в університеті.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Модуль 1	Підготовка та розміщення у соціальних мережах презентаційних матеріалів, що демонструють проходження студентом-практикантом соціально-волонтерської практики	15	I
Разом		15 балів	

Критерії оцінювання самостійної роботи:

- успішність виконання студентом завдань практики;
- успішність виконання студентом доручень керівників практики;
- дотримання студентами етичних правил, виробничої дисципліни, правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- власна активність, ініціативність студента у процесі виконання завдань практики;
- систематичність та якість ведення щоденника практики;
- повнота, логічність і стилістична досконалість звіту про проходження виробничої практики;
- якість, коректність, теоретична грамотність і практична цінність наданих матеріалів;
- змістовність, логічність, цілісність і лаконізм доповіді та відповідей на запитання на звітній конференції.

6.3. Обов'язки студентів упродовж практики.

Під час практики студент зобов'язаний:

- виконувати всі види робіт, передбачені програмою практики;
- усвідомлено ставитись до формування фахових компетентностей.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики:

- забезпечити умови для проходження практики;
- надавати методичну допомогу студентам під час проходження практики;
- контролювати виконання студентами програми практики;
- за результатами практики оцінити діяльність студентів.
-

7. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів Денна форма

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Участь у настановній конференції	1	1	1
2.	Розроблений індивідуальний план	5	1	5
3.	Аналіз організаційної структури, змісту, напрямів діяльності бази практики	10	1	10
4.	Список нормативно-правової документації бази практики	5	1	5
5.	Аплікаційна форма соціально-волонтерського проекту із заходами його реалізації	20	1	20
6.	Сценарний план одного заходу	20	1	20

	соціально-волонтерського проекту, його реалізація			
7.	Самоаналіз реалізації одного заходу соціально-волонтерського проекту	10	1	10
8.	Презентаційні матеріали, фотоматеріали з практики	10	1	10
9.	Систематичне ведення щоденника практики	2	1	2
10.	Своєчасне оформлення та здача звітної документації	1	1	1
11.	Участь у звітній конференції	1	1	1
	Разом			85
Самостійна робота: 15 б.				
Максимальна кількість балів: 100 б.				
Розрахунок коефіцієнта: $100:100=1$				

Заочна форма

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Участь у настановній конференції	1	1	1
2.	Розроблений індивідуальний план	5	1	5
3.	Аналіз організаційної структури, змісту, напрямів діяльності бази практики	10	1	10
4.	Список нормативно-правової документації бази практики	5	1	5
5.	Аплікаційна форма соціально-волонтерського проекту із заходами його реалізації	20	1	20
6.	Сценарний план одного заходу	20	1	20

	соціально-волонтерського проекту, його реалізація			
7.	Самоаналіз реалізації одного заходу соціально-волонтерського проекту	10	1	10
8.	Презентаційні матеріали, фотоматеріали з практики	10	1	10
9.	Систематичне ведення щоденника практики	2	1	2
10.	Своєчасне оформлення та здача звітної документації	1	1	1
11.	Участь у звітній конференції	1	1	1
	<i>Разом</i>			85
Самостійна робота: 15 б.				
Максимальна кількість балів: 100 б.				
Розрахунок коефіцієнта: $100:100=1$				

7.2. Перелік звітної документації

1. Щоденник практики (Додаток 1):

- заповнюється студентами щоденно протягом усього часу практики;
- містить первинні завдання діяльності студента, характеристику основних видів роботи, виконаної студентом протягом дня та їх результат, зауваження, пропозиції, нотатки як студента, так і керівників практики.

2. Аплікаційна форма проекту (Додаток 2), яка містить заходи реалізації соціально-волонтерського проекту. Заповнена аплікаційна форма проекту узгоджується з керівником від бази практики.

3. Аналіз організаційної структури, змісту, напрямів діяльності бази практики (Додаток 3).

4. Список нормативно-правових документів, що регламентують діяльність установи, організації, що є базою практики (Додаток 4).

5. Індивідуальний план (дата, зміст виконаного завдання практики, відмітка про виконання).

6. Сценарний план одного з проведених заходів соціально-волонтерського проекту, що зафіксовані в аплікаційній формі проекту (Додаток 5).

7. Самоаналіз реалізації одного заходу соціально-волонтерського проекту (довільна форма).

8. Титульна сторінка папки зі звітною документацією з практики

(Додаток 6).

9. Презентаційні, фото матеріали з практики.

Звітна документація подається студентом керівнику практики від кафедри в зазначений термін.

7.3. Система контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

Модуль включає бали за виконану роботу студентом-практикантом під час практики.

Діяльність, яку виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на конференції у присутності членів кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства, кафедри української мови. Кількість балів за виконану студентом-практикантом роботу залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

7.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для

		подальшого навчання або професійної діяльності
Е	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ОСНОВНІ

1. Антонова О. Р. Особливості функціонування сімейного волонтерства в Україні. *Держава та регіони. Серія Державне управління*. 2016. № 1. С. 31-35.
2. Бондаренко З. П. До питання про менеджмент та супервізію волонтерської роботи. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2012. № 2. С. 43-53.
3. Верховна Рада Про внесення змін до деяких законів України щодо волонтерської діяльності : Закон від 05.03.2015 р. № 246-VIII. *Голос України*. 2015. № 57. С.10.
4. Горєлов Д.М., Корнієвський О. А. Волонтерський рух: світовий досвід та українські громадянські практики : аналіт. доп. К. : НІСД, 2015. 36 с.
5. Доманчук Д.С. Роль волонтерства у процесі соціалізації студентської молоді. *Молодий вчений*. 2017. № 2 (42). 491-495.
6. Леонова В. І. Волонтерський рух в Україні : методичні рекомендації. Одеса, 2019. 56 с.
7. Мовчан Г.В. Волонтерський рух як чинник формування соціальної активності студентської молоді. *Reporter of the priazovskyi state technical university*. 2020. № 5. С. 46-50.
8. Овчарова Л. М. Волонтерська діяльність як чинник формування соціальної активності студентів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Київ, 2019. Вип. 66. С. 141-145.

ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ

9. Дидух І. Волонтерська діяльність як засіб для самореалізації та самовизначення особистості. *Освітній простір*. 2017. № 10. С. 115-120.
10. Доній Н. Є., Кузьменко А. В. Волонтерство як прояв світоглядної ініціативи. *Людина. Культура. Освіта* : матеріали II всеукраїнських

філософських читань пам'яті доктора філософських наук, професора В.І. Шевченка. Чернігів, 2012 . С. 138-146.

11. Жуляєв В. В., Бондарук О. В. Міжнародна волонтерська праця молоді країн ЄС як особлива форма зайнятості. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2016. № 2. С. 22-25.

12. Івженко І. Б. Зарубіжний досвід залучення волонтерських рухів до взаємодопомоги на місцевому рівні. *Держава та регіони*. 2016. № 1. С. 174-178

13. Матвійчук А. Держава і волонтери: правове поле для взаємодії. *Фінансовий контроль* . 2015. № 3. С. 28-29.

14. Павлюк К. С. Волонтерський рух: зарубіжний досвід та вітчизняні практики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 13-14. С. 87-93.

15. Чайка І. Ю. Волонтерство: сутність феномена та особливості його функціонування в сучасній Україні. *Науково-теоретичний альманах «Грані»*. 2017. Т. 20. № 7. С. 72-79.

16. Черниш Н. Вплив довіри та довірчих відносин на становлення новітнього соціального інституту волонтерства у сучасній Україні. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2016. № 2. С. 26-38.